

Sygn. **akt VIII Gz 101/15**

POSTANOWIENIE

Dnia 31 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział VIII Gospodarczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Jamiołkowska Sędziowie: SSO Marek Tauer

SSO Wiesław Łukaszewski

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2015 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) w B.

z udziałem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia wnioskodawcy (...) w B.

na postanowienie zawarte w wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia

13 lipca 2015 r., sygn. akt VIII GCo 179/15

postanawia:

oddalić zażalenie

Sygn. akt VIII Gz 101/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie VIII GCo 179/15 Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oddalił wniosek uprawnionej - (...) w B. o udzielenie - przed wszczęciem postępowania - zabezpieczenia roszczenia o zapłatę wynagrodzenia z tytułu sprzedaży towarów i kary umownej przysługującego jej względem obowiązanego - (...) sp. z o.o. w B.. W ocenie Sądu I instancji, wnioskodawca uprawdopodobnił roszczenie, natomiast nie uprawdopodobnił istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, nie wykazał bowiem, że sytuacja majątkowa obowiązanego jest na tyle trudna, aby egzekucja przedmiotowego roszczenia była w przyszłości zagrożona.

Uprawniony w zażaleniu zaskarżył w całości przedmiotowe rozstrzygnięcie, zarzucając mu:

1/ naruszenie art. 233 § 1 w zw. z art. 243 i art. 13 § 2 k.p.c. poprzez aprioryczne (a przez to wykraczające poza granice swobodnej oceny dowodów wyznaczone m.in. przez zasady logiki i doświadczenia życiowego) przyjęcie, że uprawniony nie uprawdopodobnił interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia,

2/ naruszenie art. 231 w zw. z art.13 § 2 k.p.c. poprzez niezastosowanie w sprawie niedowodowego środka ustalenia, jakim jest domniemanie faktyczne i niewyprowadzenie z okoliczności : próby bezprawnego zabrania przez obowiązanego uprawnionemu w dniu 6 lipca 2015 r. maszyny do produkcji corndogów, niskiego kapitału zakładowego obowiązanego (5000 zł), nieregulowania przez obowiązanego wymagalnych zobowiązań wobec uprawnionego (pięć razy przekraczających kapitał zakładowy), braku jakichkolwiek informacji o mieniu obowiązanej Spółki i niewskazania go na wezwanie uprawnionego oraz drastycznego zmniejszenia poziomu zamówień, jakie winny być udzielane na

gruncie umowy z dnia 29 października 2014 r., wniosku, że brak zabezpieczenia (w szczególności poprzez zajęcie należącego do obowiązanego urządzenia (maszyny) do wytwarzania corndogów, model (...), nr seryjny (...)) będzie poważnym utrudnieniem dochodzenia roszczenia mającego być przedmiotem zabezpieczenia,

3/ naruszenie art. 328 § 2 w zw. z art. 361 oraz art. 13 § 2 k.p.c, poprzez niewyjaśnienie, w jaki sposób w toku sądowego stosowania prawa ustalono, że uprawniony nie uprawdopodobnił interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, co spowodowało:

4. sprzeczne z zebrany w sprawie materiałem przyjęcie, że uprawniony nie uprawdopodobnił interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, a w konsekwencji:

5. naruszenie art. 730 (1) § 1 k.p.c. przez niezastosowanie pomimo, iż okoliczności uprawdopodobnione przez uprawnionego, oceniane przez pryzmat zasad doświadczenia życiowego prowadzą do wniosku, że uprawniony posiada interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

W tych okolicznościach skarżący domagał się:

1/ zmiany zaskarżonego orzeczenie w całości i wydania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia zgodnie z wnioskiem, a przynajmniej w zakresie zajęcia należącego do obowiązanego urządzenia (maszyny) do wytwarzania corndogów, model (...), nr seryjny (...),

2/ orzeczenie o pozostawieniu Sądu Rejonowemu rozstrzygnięcia o kosztach zawisłego postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie uprawnionego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do art. 730¹ §1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Uwzględnienie wniosku o zabezpieczenie jest uzależnione zatem od kumulatywnego zaistnienia dwóch przesłanek: uprawdopodobnienia roszczenia i interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Uprawdopodobnienie, pojmowane jako środek zastępczy dowodu w ścisłym znaczeniu, niedający pewności, a wyłącznie prawdopodobieństwo twierdzenia o jakimś fakcie, stanowi odstępstwo od ogólnej reguły dowodzenia twierdzonych faktów na korzyść tej strony, której ustawa zezwala w określonym wypadku na uprawdopodobnienie faktu, na który się powołuje zamiast udowadniania go. Jest to środek zwolniony od formalizmu zwykłego postępowania dowodowego – ma na celu przyspieszenie postępowania w sprawie. Jednakże, co należy podkreślić, od swobodnej oceny sądu zależy uznanie, czy dokonane na podstawie uprawdopodobnienia ustalenia są na tyle wiarygodne, by na tej podstawie można było uznać za uprawdopodobnione fakty, na które strona się powołuje. Jak zauważa się w literaturze, uprawdopodobnienie z reguły nie może opierać się na samych twierdzeniach strony. Przeprowadza się je za pomocą środków nieskrępowanych wymaganiami stawianymi co do formy przez przepisy kodeksu postępowania cywilnego (porównaj: Komentarz do art. 243 Kodeksu postępowania cywilnego, Tomasz Demendecki, system informacji prawnej Lex).

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy przyjął, że uprawniony uprawdopodobnił roszczenie o zapłatę. Ta kwestia nie była zatem przedmiotem ponownych rozważań Sądu Okręgowego. Wobec podniesionych w zażaleniu zarzutów należało ponownie przeanalizować natomiast, czy zachodzi w sprawie druga z koniecznych przesłanek udzielenia zabezpieczenia, tj. czy powód uprawdopodobnił również interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, że w niniejszej sprawie uprawniony nie uprawdopodobnił w sposób dostateczny drugiego równorzędnego warunku tj. interesu prawnego do udzielenia zabezpieczenia. Ustawodawca w art. 730¹ § 2 k.p.c. wyjaśnia, co należy rozumieć przez interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia występuje wówczas, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie

utrudni wykonanie wydanego w sprawie orzeczenia, lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania. Nie wystarcza samo twierdzenie o zaistnieniu wymienionych okoliczności. To twierdzenie musi być poparte źródłami, które czynią prawdopodobnym stan, o którym mowa w przepisie (porównaj: Komentarz do art. 730¹ Kodeksu postępowania cywilnego, Zbigniew Woźniak, system Lex). Należy bowiem pamiętać, że zasadą jest rozstrzygnięcie sporów między stronami w wyniku prawomocnych wyroków sądowych, które nie są oparte tylko na uprawdopodobnieniu określonych okoliczności, lecz na wykazaniu (udowodnieniu) swoich twierdzeń. Zabezpieczenie roszczenia należy traktować jako wyjątek od tej zasady, a w konsekwencji wprowadzenie do obrotu prawnego takiego orzeczenia może nastąpić tylko przy wystąpieniu pozytywnych przesłanek zabezpieczenia i braku negatywnych przesłanek proceduralnych, stąd winno być podejmowane w sytuacjach wyjątkowych, przewidzianych prawem.

Całkowicie nietrafny okazał się, w ocenie Sądu Okręgowego, zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 231 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc. Wbrew zarzutom zażalenia nie zostały przez uprawnionego wykazane fakty, które mogłyby stanowić podstawę faktyczną domniemania sprowadzającego się do tego, że brak zabezpieczenia (w szczególności poprzez zajęcie maszyny do produkcji corndogów) spowoduje poważne utrudnienie dochodzenia roszczenia mającego być przedmiotem zabezpieczenia.

Przyczynami zagrażającymi w poważnym stopniu osiągnięciem celów postępowania w sprawie jest zła kondycja finansowa dłużnika, która przejawia się w zaprzestaniu regulowania zobowiązań, wyzbywaniu się majątku, ograniczaniu zakresu działalności, zaciąganiu pożyczek lub kredytów zabezpieczonych majątkiem i zachwianiu możliwości ich spłaty (tak trafnie: Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w postanowieniu z dnia 24 grudnia 2012 r. , III APz 12/12, Lex nr 1240043). Tymczasem w niniejszej sprawie uprawniony nie uprawdopodobnił, aby jakakolwiek z podanych okoliczności dotyczyła obecnie strony obowiązanej. Same twierdzenia uprawnionego o braku posiadania przez obowiązaną spółkę innych poza maszyną do wytwarzania corndogów majątku oraz o tym, że sytuacja majątkowa obowiązanej jest na tyle zła, że brak zabezpieczenia uniemożliwi udzielenie powodowi ochrony prawnej, nie są wystarczające, gdyż opierają się wyłącznie na twierdzeniach wnioskodawcy. Tymczasem sam uprawniony podał, że nie jest mu znane pełne mienie obowiązanej spółki. Uprawniony de facto zatem jedynie domniemywa, że przedmiotowa maszyna stanowi wyłączny składnik majątkowy spółki (...). Brak zatem, w ocenie Sądu Okręgowego, na obecnym etapie postępowania, podstaw do przyjęcia, że obowiązany nie dysponuje mieniem, z którego można by egzekwować w przyszłości zasądzone (ewentualnie) na rzecz uprawnionego roszczenia.

Ponadto fakt, że obowiązany w sposób drastyczny, jak podaje wnioskodawca, zmniejszył poziom zamówień oraz, że odmawia zapłaty żądanej przez uprawnionego należności nie oznacza, w ocenie Sądu Okręgowego, iż spółka (...) znajduje się w trudnej sytuacji finansowej. Może natomiast świadczyć o tym, że obowiązany kwestionuje żądanie uprawnionego co do zasady oraz, że ma np. zastrzeżenia odnośnie jakości dostarczanego towaru. Kwestia ta będzie przedmiotem rozpoznania Sądu w ramach postępowania dowodowego w sprawie, którą uprawniony zamierza wytoczyć obowiązanej spółce w przyszłości.

Poza tym z akt nie wynika, aby obowiązany nie regulował zobowiązań wobec innych podmiotów, bądź aby w stosunku do niego toczyły się np. postępowania egzekucyjne. Także okoliczność, iż obowiązany prowadzi działalność gospodarczą od niedawna nie może przemawiać na jego niekorzyść i świadczyć o złej kondycji spółki.

Obowiązany nie uprawdopodobnił również, aby obowiązany w sposób bezprawny próbował dokonać „zaboru” maszyny do produkcji corndogów. Uprawniony nie przedłożył zawiadomienia o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa, a jedynie oświadczenie członka zarządu, który w sposób subiektywny ocenił zdarzenie mające miejsce w dniu 6 lipca 2015 r.

Za chybiony ponadto uznać należy, w ocenie Sądu Okręgowego, zarzut dotyczący naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Zarzut naruszenia art. 382 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia Sądu I instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny tego wywodu, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (por. między innymi wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNAPiUS

2003, Nr 7, poz. 182; z dnia 5 września 2001 r., I PKN 615/00, OSNAPiUS Nr 15, poz. 352; z dnia 24 lutego 2006 r., II CSK 136/05, niepubl.; z dnia 16 października 2009 r., I UK 129/09, Lex 558286). W sprawie nie mamy do czynienia z taką sytuacją bowiem uzasadnienie zaskarżonego postanowienia zawiera wszystkie elementy i w pełni jasne i możliwe do prześledzenia są motywy, które legły u podstawy wydania zaskarżonego orzeczenia.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, iż uprawniony nie wykazał istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, a w konsekwencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.